

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum accidentia remaneant sine subiecto in hoc Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

sensibilibus carnis vel sanguinis; v. g. colore, vel spissitudine, conseruata quantitate, & alijs accidentibus occultioribus, quæ sufficerent ad conseruandam panis, & vini substantiam; & tunc etiam sub tali specie carnis, & sanguinis, manet Christus sacramentaliter.

⁵⁴ Quod si tamē esset specierum mutatio, vt substantia panis, aut vini nequiret cōseruari (vt si totum temperamentum intrinsecū mutaretur) tunc non maneret ibi Corpus Christi sacramentaliter. Gabriel tamē & Alex. Atenfis existimant, quando diuinitus mutantur species sacramētales, verē poni ibi carnem Christi naturalē in specie naturali. Verūm, etsi hic modus Deo sit possibilis, credibile tamen non videtur, quod eo vtatur, saltem ordinariē, vt illi putant. Primō, Quia interdum ista species carnis & sanguinis diu perseverat, & sensim nigrescit, & corrumpitur; vt patet in multis locis: Corpus autē Domini & Sanguis est incorruptibilis. Secundō, Quia vbiunque est Corpus Domini, ibi etiam est Sanguis, & Anima, iuxta

Conciliū Trid. sess. 13. c. 3. nam partes Domini nunquā ampliū separabuntur. Atqui non est probabile in illa portiuncula carnis, tot annis manere Sanguinem eius & Animam. Tertiō, Quia non est credibile, quando Sanguis miraculosē manat ex hostiā, esse Sanguinem Domini in propria specie. Nam Sanguis Domini non potest esse extra venas, & manere extra corpus; vt patet ex Concil. Trid. Est ergo quiddam miraculo efformatū; ad significandū, ibi latere corpus viuū habens sanguinē.

Notandū Tertiō, Si Sacerdos non abhorreret, posset illam speciem, quæ in carnē verā videtur, sumere in sacrificio; quia nullum est præceptum, quod prohibeat; & pertinet illa sumptio ad sacrificij complementū. Melius tamen existimatur, vt ad fidelium consolationem, Christi que laudem conseruetur. Quod cum sit, nō est opus aliam hostiam, vel aliud vinum consecrare: tūm quia id nō esset complere sacrificiū inchoatum, sed nouū instituire: tūm quia Summus Sacerdos Christus cōsetur tunc dispensare, ne sacrificiū debeat cōsumi.

Concil. Trident.

⁵⁵ An sic mutata species possit sumi.

An debeat fieri noua consecratio.

QVÆSTIO LXXVII.

De Accidentibus remanentibus in Sacramento.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Accidentia remaneant sine subiecto in hoc Sacramento?

¹ Respondetur: Accidentia panis & vini post consecrationem remanent sine subiecto. Intellige, de tota collectione. Et sic est fide tenendū. Probatur Primō, ex Concilio Constantiensī sess. 8. vbi damnatur iste articulus Wicleffi: *Accidentia panis nō manent sine subiecto.* Itē ex Concil. Lateranensi magno sub Innocētio III. Florentino, & Tridentino supra q. 75. a. 2. n. 32. citatis. Idem docet Cyprianus ferm. de cenā Domini: *Panis iste non effigie, sed natura mutatus; omnipotentia Verbi factus est caro.* Cyrillus Hierosolym. *sub specie panis datur tibi Corpus; sub specie vini datur tibi Sanguis.* Vide Ambrosium, Gregorium, Cyrillum Alexandrinū, & alios supra q. 75. a. 2. n. 33. citatos. Docent enim communiter Patres, Christi Corpus, & Sanguinem nobis exhiberi sub specie panis & vini, substantiā illorum mutatā.

Probatur Secundō, Fide tenendum est, substantiā panis & vini desinere, & accidentia remanere: ergo remanent sine subiecto. Nō enim inexistunt Corpori Christi, vt etiam fides docet; alioqui Corpus Christi esset album, rotundum, liquidum, fragile, atque adeo passibile: imō nec possunt illi inexistere, quia existunt diuisibiliter; Christi autem Corpus existit indiuisibiliter. Neque etiam inexistunt aëri, vt rectē probat D. Thomas.

DVBIVM I.

Quomodo possit fieri, vt Accidentia sine subiecto, cum accidentis esse sit inesse: & accidens omne debeat indiuiduari à subiecto?

² Respondet, Thomas Waldensis tom. 2. c. 76. adfert multa testimonia veterum Philosophorū, qui censebant accidens posse esse sine omni

subiecto. Inter SS. Patres Basilius hom. 2. & 6. Hexameron docet lucem illam, quæ fuit creata primo die, fuisse absque subiecto & vehiculo, vsq; ad diem quartum, quando conditū est corpus solare, in quo lucem illā putat fuisse repositam: tri-duo autem præcedente, effecisse diem radiorum emissionē, noctem verō eorumdem retractionē. Basilium sequitur Procopius Gæsus in 1. c. Gen. & Damasc. lib. 2. de Fide c. 7. Hęc opinio, etsi vera non sit, non tamē est impossibilis, vt quæ à clarissimis ingenijs asserta sit. *Sicut enim, (vt rectē Basilius hom. 6.) aliud est albedo, aliud corpus, quod per illā fit album; sic aliud est lux, aliud corpus lucidum: & quāuis nos, inquit, ea separare non possumus, nisi cogitatione, Deus tamen re ipsa illa separare potest.* Ratio est, Quia actu inexistere non est de ratione formæ accidentariæ; sed est tantummodò modus quidam illius necessarius, vt conuenienter natura suā exiſtat, & subiectum perficiat. Quod confirmatur; quia hæ formæ à Deo institutę sunt, vt perficiant & exor-nent substantias creatas, quæ secundum se alioqui imperfectę sunt & informes: ergo habent propriā & distinctam entitatem, & perfectionē; ergo vnio cum substantia non est de essentia illarum; sed solummodò quædam illarum modificatio in modo existendi. Nunquam enim de essentia rei absolute, potest esse vnio ad aliquid extrinsecum. De quo vide Scotum dist. 12. quæst. 1.

Neque verum est, accidentia indiuiduari à subiecto, nisi vt à causa extrinseca, & potius in fieri quàm in facto esse: nam intrinsecè indiuidua sunt per suam intrinsecam differentiam indiuidualem.

Accidentia posse esse sine omni subiecto, & Philosophi & SS. Patres senserunt.

Probat idem ratione.

An accidentia indiuiduantur à subiecto.

DVBIVM II.

Vtrum, vt Accidens per se existat, debeat illi addi aliquis modus positius, qui sit veluti subsistentia per se?

³ Aietanus hoc loco affirmat, docetque hunc modum tribuere quantitati vim substantiæ, & materiæ

L 11 ij

Caietanus hunc modum admittit.

& materia prima; ita ut per eum fiat vice materia & vice-substantia; possitque subire munus materiae & substantiae in excipiendis, & sustentandis alijs accidentibus. Alij admittunt quidem modum positivum, non tamen tribuunt ei omnia quae Caietanus, sed solum, quod faciat accidens per se existere.

4 Probabilis negatur.

Respondeo, & Dico Primò, Probabilis est nullum modum, vel entitatem positivam requiri, ut accidens per se subsistat. Ita Scotus dist. 12. q. 1. & Dominicus Soto dist. 10. quest. 2. art. 2. & insinuat D. Thomas hoc loco.

Probatur Primò, Quia hic modus, seu haec entitas, vel est substantia vel accidens. Non est substantia; tum quia in Eucharistia nulla est substantia praeter Corpus Christi; tum quia, si esset substantia, deberet esse subiectum accidentis; & sic accidentia non essent ibi sine subiecto, quod est contra fidem, ut patet ex dictis. Non etiam est accidens; quia nihil iuaret alia accidentia ad existendum per se; nam ipsummet egeret alio modo ad sic existendum; & iste rursus alio, sicque in infinitum. Si dicas, Esse modum accidentalem oppositum inherentiæ actuali accidentis. Contra: Quia hic modus nihil iuaret, cum sit res maxime imbecillis, tota pendens ab ipsa accidentis substantia.

Probatur Secundò, Quia anima rationalis, dum separatur à corpore, non accipit tale modum positivum existendi per se, sed manet in sua existentia priuata modo unionis cum corpore; cum tamen ipsa sit substantia, quae longissimo tempore mansura est separata, & suas functiones obitura; ergo non est credibile accidens accipere talem modum à sua natura tam alienum; praesertim cum brevi tempore vel sit perituum, vel materiae uniedu. Antecedens patet, quia alioquin non appeteret unionem corporis.

Obiectio.

Dices Primò, Per hunc modum accidentia perfectius existent per se; eruntque aptiora ad recipienda & sustentanda alia accidentia; ergo hic modus non est negandus.

Solutio.

Respondeo Primò, Admisso Antecedente, nego Consequentiam: Quia cum hic modus non resultat naturaliter ex separatione accidentis, non est etiam credibile dari à Deo supernaturaliter; tum quia non datur animae rationali separate; tum quia sine hoc modo possunt accidentia seorsim à subiecto existere, quantum satis est ad occultandum Corpus Domini, & ad sustentanda alia accidentia. Vnde superuacuum est imaginari perfectiorè modum; praesertim cum hic non agatur de accidentibus illis perficiendis. Respondeo Secundò, Negari etiam potest Antecedens, saltem ex parte: nam accidens, quod est subiectum alterius accidentis, ut quantitas coloris, per suam entitatem illud recipit & sustentat; neque ad hoc officium ille modus quidquam iuvat.

Dices Secundò, D. Thomas hic ad 4. ait, *Accidens dum per se subsistit esse compositum ex esse, & quod est*; ergo vult accidenti tunc addi nouum modum existendi per se.

Illustratur mens Diuinae Thomae.

Respondeo, Solum vult dicere, accidentia, dum inhaerent subiecto, non considerari ut formas, quae habeant esse; nam solum esse non sibi, sed subiecto habent: cum autem separata sunt, tunc considerari ut habentia esse; quia non applicant alteri, sed sibi tantum illud habent. Per esse autem intelligit existentiam, ad quam tunc comparatur accidens; ut subiectum ad suam formam, iuxta

D. Thomam. Et hoc sensu dicit tunc accidentia composita ex esse, & quod est.

Dico Secundò, Ut accidentia per se subsistant, satis est, ut illorum existentia vel entitas actualis, diuina virtute, substracto subiecto, conseruetur seu continetur. Insinuat D. Thomas hic in Corpore; & docet optimè Scotus. Ratio est; Quia illorum accidentium natura seu entitas actualis, prior est naturà quam unio cum subiecto: ergo potest conseruari desinente illa unione; quia id quod prius est, potest conseruari sine posteriore.

Aduertendum autem, hanc conseruationem posse dupliciter fieri. Primò, Per solam actionem conseruatam, quae Deus illam formam antea conseruabat in subiecto, nullà creaturà effectiue intrinsecè cooperante: haec enim actio continuata sufficit, ut accidens maneat existens euanescente subiecto: Nam subiectum nullum influxum effectiuum habebat in illud accidens; sed solum materialiter illud excipiebat; id est, ei vniebatur: unde fiebat ut conuenienter naturae suae existeret. Quare non est imaginandù, Deum substracto subiecto supplere vicem subiecti vel materiae: cum causalitas materiae vel subiecti non possit suppleri per aliquem effectiuum influxum: consistit enim in quadam intima unione formae, & subiecti; quae unio necessariò perit desinente subiecto, quamuis maneat idem prorsus influxus Dei in ipsam entitatem formae. Secundò, Fieri potest haec conseruatio extra subiectum, per nouum aliquem influxum Dei; quando videlicet ipsum accidens etiam à subiecto effectiue conseruabatur: tunc enim non sufficit antiquus influxus Dei; sed opus est nouo, quo suppleatur influxus subiecti, vel causa creata; ut per se constat. *Vide lib. 12. de Perfectionibus diuinis cap. 10. num. 111. ubi ostenditur quo pacto species Eucharistica per se, nulli subiecto inmixta consistant. Vide etiam lib. 3. de Summo Bono cap. 4. num. 48. & sequentibus, ubi latè probatur eandem actione secundum substantiam, accidens conseruari in subiecto & extra.*

5 Ut accidens per se subsistat, sufficit conseruatio in fluxus actualis.

Dupliciter potest accidens extra subiectum conseruari.

ARTICVLVS II.

Vtrum Quantitas panis & vini sit aliorum accidentium subiectum?

Quidam existimant omnia accidentia in Eucharistia sine subiecto existere; neque quantitatem esse subiectum reliquorum. Ratio illorum est; Quia quantitas non est res aliqua distincta à substantia, & qualitibus; sed est dumtaxat modus quidam illorum, per quem intrinsecè extenduntur: dicunt enim materiam & formam substantialem, & qualitates corporales per se esse extensas intrinsecè & proprio modo extensionis; in qua extensione possint diuinitus conseruari, reliquis omnibus, quae realiter ab ipsis distinguuntur, abolitis: unde nihil opus esse alia quantitate distincta. Ita Occam in 4. q. 7. Gabriel lectione 44. in Canonem; & aliqui alij. Quae sententia facile defendi potest, & mihi praeter ceteris placet.

Verum receptior sententia est, Cetera accidentia esse in quantitate, tanquam in subiecto. Ita D. Thomas hic, & Scotus dist. 12. qu. 2. & alij passim eadem dist. Quae ad meliorem intelligentiam, sic videtur explicanda. Ut quantitas statuatur esse quoddam accidens à ceteris distinctum realiter, magnam habens conformitatem cum materia prima, quod partes materiae & formae extendat,

6 Prior sententia negans, & facile defendi potest.

7 Altera sententia communior a firmans.